Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1437/18-E

Název	**Průmyslová střední škola Letohrad**
Sídlo	**Komenského 472, 561 51 Letohrad**
E-mail	**sps.kancelar@orlice.cz**
IČ	**49314912**
Identifikátor	**600013201**
Právní forma	**příspěvková organizace**
Zastupující	**Ing. Martin Prikner**
Zřizovatel	**Pardubický kraj**
Místo inspekční činnosti	**Komenského 472, 561 51 Letohrad** **Ústecká 36, 561 51 Letohrad** **Na Stráni 785, 561 51 Letohrad**
Termín inspekční činnosti	**3. – 7. 12. 2018**

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Průmyslová střední škola Letohrad (dále jen škola) vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny. Místa poskytovaného vzdělávání jsou podle rejstříku škol a školských zařízení na adresách Komenského 472, 561 51 Letohrad a Ústecká 36, 561 51 Letohrad, domov mládeže Na Stráni 785, 561 51 Letohrad a školní jídelna na adrese Na Stráni 785, 561 51 Letohrad.

Ve školním roce 2018/2019 probíhá výuka v oborech vzdělání *36-46-M/01 Geodézie a katastr nemovitostí*, *36-47-M/01 Stavebnictví*, *23-41-M/01 Strojírenství*, v nichž se dosahuje v denní formě vzdělávání středního vzdělání s maturitní zkouškou (délka vzdělávání 4 roky), *23-43-L/51 Provozní technika*, *23-41-L/52 Provozní elektronika*, v nichž se dosahuje ve večerní formě vzdělávání středního vzdělání s maturitní zkouškou (délka vzdělávání 3 roky) a *23-51-H/01 Strojní mechanik, 23-52-H/01 Nástrojař*, *26-51-H/01 Elektrikář*, *26-51-H/02 Elektrikář – silnoproud*, v nichž se dosahuje v denní formě vzdělávání středního vzdělání s výučním listem (délka vzdělávání 3 roky).

V době inspekční činnosti vykazovala škola 260 žáků v oborech vzdělání s maturitní zkouškou (208 v denní formě vzdělávání, 52 ve večerní formě vzdělávání – nástavbové studium) a 141 žáků v denní formě v oborech vzdělání s výučním listem, což celkem tvořilo 58 % z nejvyššího povoleného počtu žáků uvedeného v rejstřík škol a školských zařízení.

Ve škole bylo 24 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, tři žáci měli odlišný mateřský jazyk.

Škola nabízí žákům i veřejnosti možnost získat odborné zkoušky ve svářečské škole a svým žákům umožňuje získat dokument *Europass*, který může zvýšit jejich šanci v dalším studiu nebo získání zaměstnání především v zemích Evropské unie.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy s mnohaletou praxí vytváří předpoklady pro naplňování koncepce rozvoje školy. Orientuje se především na zkvalitnění materiálně technického zázemí, a to na obou pracovištích školy. Jedná se mj. o stavební úpravy směřující k rozšíření výukových prostor, nebo obnovu materiálně technického vybavení dílen a laboratoří. Pedagogické řízení školy, včetně kontroly procesu vzdělávání žáků, zajišťují zejména jeho zástupci.

Efektivitu řízení školy částečně snižují i rozdílně nastavená pravidla na jednotlivých pracovištích školy. Vzhledem k omezené funkčnosti kontrolních systémů školy tak nejsou vždy identifikovány problémové oblasti. V rámci inspekční činnosti byly mj. zjištěny nedostatky zejména v naplňování školních vzdělávacích programů, popř. v úrovni vedení některé dokumentace.

Hospitační činnost je vedením školy realizována. Její průběh je z hlediska četnosti nízký, vzhledem k účelu spíše nahodilý a nepřispívá tak příliš ke zkvalitnění výuky. Vzdělávání je zajištěno převážně odborně kvalifikovanými učiteli. Cíl vedení školy vytvořit stabilizovaný pedagogický sbor složený z odborně kvalifikovaných učitelů, a to i s ohledem na zahájení vzdělávání v novém oboru vzdělání *Strojírenství*, se zatím nedaří naplnit. Vedení školy, v posledním období v tomto směru nekonalo potřebné aktivity. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je spíše zaměřeno na doplnění, či prohloubení odborné kvalifikace (např. studium výchovného poradenství, odborné stáže), s ohledem na zjištění v průběhu výuky však téměř chybí zaměření na efektivní metody a formy výuky.

Činnost výchovného poradce je spíše formálního charakteru. Výchovný poradce pouze informuje své kolegy o vzdělávacích potřebách žáků, nevěnuje však dostatečnou pozornost

systematické metodické podpoře učitelů, která by se účinně projevila v průběhu vzdělávání těchto žáků. Práce výchovného poradce je více cílena na žáky maturitních oborů, a to i přesto, že výchovných problémů je u těchto žáků výrazně méně než u žáků nematuritních oborů. Metodik prevence zaměřuje svoji činnost naopak spíše na žáky nematuritních oborů a v případě potřeby řeší i záležitosti výchovného charakteru a spolupracuje velmi aktivně s žáky se vzdělávacími potřebami nematuritních oborů. Na základě výskytu sociálně patologických jevů (např. záškoláctví) aktualizuje *Plán prevence* a zařazuje pro žáky přednášky a diskuze. Je nastavena funkční prevence a přímá kontrola absence žáků třídními učiteli, a to tak, aby případným problémům týkajícím se absence, bylo včas zamezeno.

Materiálně technické podmínky umožňují plnění školních vzdělávacích programů vyučovaných oborů vzdělání. Škola pro výuku odborného výcviku a praxe disponuje vybavenými vlastními dílnami (dílenskými učebnami) a pracovišti, pro kontakt žáků s reálným prostředím, moderními technologiemi a technickým vybavením doplňkově využívá pracoviště u smluvních partnerů.

V domově mládeže mají ubytovaní žáci k dispozici funkční, avšak v některých případech opotřebované, vybavení pro pobyt, přípravu na vzdělávání i volnočasové aktivity.

Škola spolupracuje se zřizovatelem, odborovými organizacemi i dalšími partnery v oblasti stavebnictví, strojírenství, geodézie a elektrotechniky. Některé z firem nabízejí žákům oborů vzdělání s výučním listem stipendia.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve vyučovacích hodinách panovala klidná atmosféra s převažujícím pozitivním pracovním vztahem mezi učiteli a žáky. Výuka probíhala z podstatné části frontálním způsobem. Ve výuce se spíše střídalo málo různých metod a forem, což mělo za následek monotónnost a jednotvárnost průběhu hodin. Diferencovaný přístup k žákům nebyl téměř zaznamenán. V hospitovaných hodinách, ve kterých nebyl jasně stanovený cíl výuky, byla účelnost přenosu informací a vzdělávacího procesu výrazně nižší. Menší důraz byl obvykle kladen na motivaci žáků, efektivní samostatná práce žáků nebyla zařazována. V některých hodinách vyučující podporovali učení žáků praktickými ukázkami (audio, video, fotografie). Cenné bylo rovněž využívání vlastních studijních materiálů a učebnic zpracovaných některými vyučujícími. Přístup k těmto materiálům v hodinách i prostřednictvím intranetu školy pro domácí přípravu podporoval žáky v učení. Společným pozitivním rysem realizované výuky bylo její vedení ve vzájemných mezipředmětových souvislostech a zejména ve vztahu k využití poznatků v praxi. Při výkladově pojatých hodinách bylo pro tempo výuky rozhodující spíše větší množství pojmů než zvládnutí učiva žáky, učitelé často předávali hotové informace, proces učení probíhal v některých hodinách jen minimálně. Komunikace se žáky při hodinách byla vedena nezřídka pouze řízeným rozhovorem učitele s žáky, někdy se učitelé spokojili pouze s jednoslovnými odpověďmi nebo doplňováním vlastních vět. Slabším žákům bylo často místo přímé podpory v hodinách nabízeno doučování. Závěry hodin byly zařazovány ojediněle, jen výjimečně hodinu hodnotili žáci sami, učitelům se zpravidla nedařilo získat přímo v hodině nebo na jejím konci zpětnou vazbu o účelnosti zvolené strategie vedení výuky.

Výuka cizích jazyků byla z velké části vedena v českém jazyce, střídání metod a forem práce bylo zaznamenáno ojediněle, aktivita byla téměř výhradně na straně učitele, žáci byli pasivní. Vyučovací hodiny byly jednotvárné, s přemírou nepodstatných informací, často předaných spíše formou návodu, chybělo procvičování a upevňování učiva.

V případě přírodovědných předmětů pedagogové podporovali učení žáků dobře promyšleným zařazováním praktických ukázek, pro názornost využívali také např. výuková videa. Při výpočtech úloh byly hodiny velmi dobře propracované, při vysvětlování postupů byla výuka vhodně doplněna např. obrázky nebo schématy, což většině žáků umožnilo úlohu dobře vyřešit. V hodinách matematiky bylo součástí hodin opakování pamětní znalosti obecných matematických vzorců, v případě procvičování početních dovedností bylo jen zřídka zohledňováno rozdílné tempo i dovednosti žáků.

Ve výuce teoretických odborných předmětů učitelé při plánování výuky vycházeli zejména z požadavků školních vzdělávacích programů, méně již ze žákovských znalostí a dovedností ve vztahu k požadavkům školních vzdělávacích programů. V úvodu některých vyučovacích hodin tak nebylo provedeno opakování, či ověřování znalostí, které by pomohlo identifikovat problémová místa v žákovských znalostech. Pro zvýšení názornosti se učitelé někdy opírali o prezentace, ne vždy přínosné, které v některých případech doplňovali nákresy a poznámkami na tabuli. Zaznamenány byly i nepřesnosti v technickém zobrazování i v učitelem prezentovaném obsahu učiva. Učitelé účelně podporovali žáky ve využívání odborného softwaru, žáci dokázali samostatně i ve spolupráci se spolužáky i učiteli pracovat na zpracování vlastních i zadaných projektů. Konzultace s učiteli žákům pomáhala dosáhnout vzdělávacího cíle, jehož součástí bylo také samostatné vyhledávání informací. Pozitivním zjištěním byla snaha pedagogů seznamovat prostřednictvím praktických ukázek žáky s moderními technologiemi i technikou využívanou v oboru, kterou při praktické výuce tuto techniku dále využívali.

Praktické vyučování (odborný výcvik, učební praxe) bylo prováděno jak na cvičných, tak na produktivních činnostech pod vedením učitelů na pracovištích školy nebo pod vedením instruktora na pracovištích smluvního partnera. Praktické vyučování bylo dobře organizačně zajištěno, vycházelo především ze žákovských znalostí a dovedností. Aktivní individuální přístup učitelů k žákům, vhodné instruktážní ukázky jednotlivých úkonů, podpora přítomných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, výrazně motivovaly žáky k dodržování technologických postupů, k samostatnosti a k pečlivosti. Bylo dbáno na upevňování zásad bezpečné práce a ochrany zdraví. V průběhu sledované výuky bylo zaznamenáno efektivní využívání času a aktivní přístup žáků k plnění zadaných úkolů. Učitelé poskytovali žákům zpětnou vazbu využitelnou k jejich dalšímu učení, sledovali a hodnotili výkon, produktivitu a kvalitu práce. V průběhu praktického vyučování byla mezi účastníky vzdělávání zřejmá příjemná tvůrčí pracovní atmosféra. Realizace výuky prostřednictvím produktivních činností, a to zejména na pracovištích smluvního partnera, přispívala k celkovému rozvoji žáků a potvrzovala úspěšné osvojení některých potřebných kompetencí.

Škola zajišťuje svým žákům odborné přednášky a exkurze prostřednictvím externích společností (např. Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad v Dobrušce, železniční stanice Česká Třebová, Třinecké železárny apod.). Zmíněné aktivity přispívají propojení znalostí a dovedností získaných žáky ve škole s realitou.

Činnost domova mládeže je organizována napříč výchovnými skupinami. Ubytovaní žáci jsou dostatečně motivováni k zájmové činnosti, která je poměrně široká a účinně přispívá k jejich osobnostnímu rozvoji. Pro ubytované je vytvářeno pozitivní přátelské klima nahrazující rodinné prostředí, zajištěna je podpora k učení, k efektivnímu využívání volného času a podpora zdravého životního stylu. Vychovatelé spolupracují s ostatními pedagogy školy, zajímají se o problémy ubytovaných žáků a řeší je.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Informace o výsledcích vzdělávání jsou žákům a zákonným zástupcům dostupné prostřednictvím elektronického informačního systému. Žákům ohroženým školní neúspěšností škola nabízí konzultace a doučování. Ke zjišťování výsledků vzdělávání využívají učitelé střední školy obvyklý systém ověřování znalostí žáků (testy, písemné práce, ústní zkoušení). Celková úspěšnost žáků v průběhu vzdělávání i při jeho ukončování je sledována, převažuje však sumarizace nad analytickým zpracováním výsledků. Individuální a skupinové výsledky v průběhu vzdělávání sleduje vedení školy na pravidelných jednáních pedagogické rady.

Celkové hodnocení žáků maturitních oborů v druhém pololetí školního roku 2017/2018 ukazuje slabší úroveň žákovských vědomostí a dovedností v některých předmětech, mj. také v předmětech společné části maturitní zkoušky. Průměrná hodnocení z těchto předmětů, především v českém jazyce a matematice, se vesměs pohybovala kolem průměru 3,00. V anglickém jazyce byla průměrná hodnocení lepší, přesto i zde patřily výsledky ke slabším.

V druhém pololetí školního roku 2017/2018 prospělo s vyznamenáním osm žáků maturitních oborů a naopak dvanáct žáků neprospělo, přičemž šest žáků bylo hodnoceno stupněm nedostatečný ze dvou a více předmětů. Česká školní inspekce jednu z příčin horších průběžných výsledků vzdělávání spatřuje mj. také v nenaplňování minimálního počtu odučených hodin v některých vyučovacích předmětech. Z porovnání horších výsledků vzdělávání žáků s jejich vyšší absencí ve výuce vyplývá často přímá souvislost. Žáci s vyšší absencí mnohdy patřili k žákům ohroženým studijní neúspěšností, přičemž výraznější absence žáků je spíše záležitostí jednotlivců. Ve druhém pololetí školního roku 2017/2018 bylo převážně v nematuritních oborech hodnoceno 12 žáků školy sníženým stupněm hodnocení z chování. Nejčastějším důvodem bylo nedodržování školního řádu v souvislostí s omlouváním nepřítomnosti ve škole.

Výše uvedené skutečnosti se negativně projevovaly ve výsledcích společné části maturitní zkoušky. Hrubá neúspěšnost u maturitní zkoušky v jarním i podzimním termínu (podíl žáků, kteří nekonali zkoušku nebo neuspěli, z celkového počtu přihlášených žáků) ve školním roce 2017/2018 činila 26 %. Lepší výsledky byly zaznamenány u oboru vzdělání *Geodézie a katastr nemovitostí*, kde byla hrubá neúspěšnost v jarním i podzimním termínu 13 %. Výsledky žáků tohoto oboru, kteří maturitní zkoušku konali, byly ve srovnání se skupinou příbuzných oborů hodnoceny jako velmi dobré, úspěšnost se pohybovala nad celostátním průměrem v dané skupině oboru vzdělání. Vedení školy pro zlepšení výsledků u maturitní zkoušky přistoupilo k realizaci dílčích opatření (navýšení počtu hodin matematiky, doučování z matematiky i odborných předmětů, individuální konzultace). Škola v této oblasti také spolupracuje se zákonnými zástupci. Příležitostí k dalšímu rozvoji je např. ze strany učitelů výraznější zaměření na metody a formy výuky. Někdy je těžiště pomoci žákům přesouváno spíše na konzultační hodiny a doučování, případně na domácí přípravu žáků, méně na samotnou vyučovací hodinu.

Z analýzy průběžných výsledků vzdělávání v oborech vzdělání s výučním listem vyplynulo, že ve druhém pololetí školního roku 2017/2018 byly celkové výsledky vzdělávání uspokojivé. Z celkového počtu 142 žáků jedenáct prospělo s vyznamenáním a pouze jeden žák neprospěl. Hodnocení žáků stupněm dostatečný bylo zaznamenáno nejčastěji v předmětu matematika, a to u 29 % ze všech žáků v nematuritních oborech. Při ukončování vzdělávání závěrečnou zkouškou vykazovala škola dobré výsledky. Pouze jeden žák ze 46 u závěrečných zkoušek v roce 2017/2018 neprospěl, jedenáct žáků prospělo s vyznamenáním.

Žáci školy byli úspěšní v mezinárodní soutěži geodetického zaměření *IG5*, ve které se umístili na druhém místě, v oboru *Elektrikář* obsadili první místo v odborné soutěži středních škol v krajském kole a první místo v družstvech v krajském kole a postoupili do celorepublikového kola, umístili se na předních místech také v regionální matematické soutěži ve Střední škole automobilní v Ústí nad Orlicí.

Závěry

Vývoj školy

- Zlepšení materiálně technických podmínek školy,
- vzdělávací nabídka školy rozšířena o obor vzdělání 23-41-M/01 *Strojírenství technik,* studium je nabízeno v denní formě vzdělávání.

Silné stránky

- Materiálně technické vybavení odborných učeben,
- klima školy respektující osobnost žáků,
- spolupráce se sociálními partnery v oblasti zajištění vzdělávání žáků v reálném prostředí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Odborná kvalifikace učitelů,
- malá pestrost metod a forem práce ve výuce vedoucí k nízké aktivitě žáků,
- nedostatečné zohledňování individuálních potřeb žáků,
- neefektivní práce se závěry vyučovacích hodin, opomíjení shrnutí probraného učiva a zhodnocení, zda bylo dosaženo stanoveného vzdělávacího cíle,
- nedostatečné využívání formativního hodnocení výsledků a práce žáků ve vyučovacích hodinách,
- málo účinný systém kontrolních mechanismů.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit pozornost na nastavení účinnějších kontrolních mechanismů pro jednotlivé oblasti činnosti školy,
- nastavit střednědobou koncepci rozvoje školy také na účinné strategie při volbě metod a forem výuky,
- zvážit možnost zajištění vzdělávání učitelů v oblasti aktivizujících metod a forem práce, zejména v oblasti sebehodnocení žáků a v oblasti práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- více zařazovat kooperativní metody výuky se zaměřením na interakci a diferenciaci vzdělávání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 4. 12. 2018
2. Platné školní vzdělávací programy ve školním roce 2018/2019
3. Školní vzdělávací program domova mládeže ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019
4. Doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků, kteří se ve školním roce 2018/2019 podílejí na vzdělávání žáků
5. Výroční zpráva školy za školní rok 2017/2018
6. Rozvrh hodin tříd ve školním roce 2018/2019
7. Aktuálně platný rozvrh hodin a přestávek odborného výcviku
8. Třídní knihy platné pro školní rok 2017/2018 a 2018/2019 (výběr)
9. Deníky odborného výcviku pro školní rok 2018/2019 (výběr)
10. Deník výchovné skupiny ve školním roce 2018/2019 (výběr)
11. Smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování, školní rok 2018/2019 (výběr)
12. Školní řád s platností od 29. 8. 2018 včetně příloh
13. Vnitřní řád Domova mládeže při Průmyslové střední škole Letohrad 1. 9. 2013
14. Výchovné poradenství – aktuální dokumentace a evidence (výběr)
15. Zápisy z jednání pedagogické rady za školní rok 2017/2018 a ve školním roce 2018/2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Markéta Moore, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu	Mgr. Markéta Moore v. r.
Ing. Jan Černý, školní inspektor	Ing. Jan Černý v. r.
Mgr. Petra Holánková, školní inspektorka	Mgr. Petra Holánková v. r.
Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice	Bc. Eva Nováková v. r.
Mgr. Martin Valášek, školní inspektor	Mgr. Martin Valášek v. r.
Ing. Josef Charamza, odborník na stavebnictví	Ing. Josef Charamza v. r.

V Pardubicích 31. 12. 2018

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Martin Prikner, ředitel školy	Ing. Martin Prikner v. r.

V Letohradě dne 9. 1. 2019